

27/7/2007 LES POLÍTQUES D'ALIANÇA EN PAÏSOS PLURIPARTIDISTES // LAIA BALCELLS

Pactes i governs de coalició

- Malgrat la crítica que susciten, les coalicions són la forma natural dels sistemes parlamentaris

MARTÍN TOGNOLA

LAIA Balcells*

Durant l'última campanya electoral, hem sentit moltes vegades, especialment en boca de candidats convergents, la idea que s'havia d'acabar amb els múltiples tripartits que governen diferents institucions catalanes. Alguns polítics consideraven necessari trencar coalicions com les existents a la ciutat de Barcelona, a Granollers o a pobles com Cardedeu i Sant Celoni, perquè segons ells "impedeixen" una bona governabilitat local.

La idea que un govern de coalició pot funcionar i fer tirar endavant un país, municipi o comarca sembla escabellada per alguns. Aquesta apreciació és, no gensmenys, sorprenent des d'un punt de vista analític, i és que els governs de coalició són la forma natural dels sistemes parlamentaris. És més, la lògica del vot en aquest tipus de sistemes té

molta relació amb aquesta forma de govern en què no mana un sol partit polític sinó que les decisions es prenen de forma col·legiada entre diferents forces governamentals. Les majories absolutes, si bé no són excepcionals, no són el distintiu característic d'aquest tipus de sistema, i encara menys quan la regla electoral que transforma el nombre de vots en escons d'un parlament (o en regidors d'un ajuntament) no és majoritària sinó proporcional.

FORMAR governs a partir de majories de representants (que poden correspondre a majories de vots o no) és part del joc polític en aquests contextos, i el fet és que, en contra d'allò que acostumen a assenyalar alguns polítics, els ciutadans en són conscients i voten tenint en compte aquesta premissa. Això últim es pot percebre quan es parla amb la gent del carrer en moments previs a unes eleccions (tothom parla de les coalicions que probablement es formaran), però, a la vegada, alguns científics socials han demostrat que és quelcom observable empíricament, en general, en tots els sistemes parlamentaris.

Una jove professora de Ciència Política de la Universitat de Michigan (Estats Units), **Orit Kedar**, va publicar un article fa un parell d'anys on elaborava un model de vot que ella anomenava "de compensació o balanç". **Kedar** demostrava que en països com Holanda o Israel, on el sistema proporcional de vot condueix a un gran nivell de repartiment de poder entre els partits polítics, els votants tendeixen a focalitzar la seva decisió de vot en la futura composició de l'assemblea parlamentària i de l'executiu, de manera que intenten maximitzar la probabilitat que les polítiques preferides siguin les que apliqui el nou govern.

Això es fa tenint en compte que aquest govern serà múltiple i no format per un únic partit, de manera que un pot acabar votant partits una mica més allunyats de la pròpia posició per afavorir les polítiques que més li agraden. Aquesta forma de votar és molt menys característica en sistemes majoritaris com el nord-

americana o el britànic, on no existeix pràcticament repartició de poder, i on els ciutadans pensen d'una forma menys estratègica, és a dir, es limiten a votar aquells partits amb els quals se senten més identificats o més pròxims pel que fa a ideologia.

EMPÍRICAMENT, es comprova que el model de balanç permet explicar bastant bé el vot a Catalunya. Això vol dir que els votants catalans som força sofisticats: pensem com volem que siguin les polítiques que haurà de portar a terme un futur govern, donada la seva possible composició, i tenim en compte el valor afegit que pot aportar cada un dels partits polítics --tant els grans com els petits-- en el procés de presa de decisions polítiques. És a dir, els ciutadans saben que un govern PSC-ICV-ERC a la ciutat no és el mateix que un govern PSC-ICV, un govern PSC-ERC o un govern exclusiu del PSC. I el mateix passa amb d'altres combinacions de partits. És per aquest motiu que en el nostre país els partits anomenats *petits* (com ERC o ICV) tenen permanència electoral i no estan en perill d'extinció.

Cal plantejar-se el perquè de tantes crítiques als governs de coalició, una fórmula relativament nova en aquest país, però que no ho és a la resta del món parlamentari. Per una banda, el possible inconvenient del bloqueig d'algunes polítiques com a conseqüència d'una falta d'entesa dels socis que formen el govern va acompanyat de múltiples avantatges pel que fa a la transparència. En governs multicolor es discuteixen més les polítiques que es porten a terme, que a la vegada són molt més públiques: els ciutadans tenen moltes més vies d'informació.

L'ANOMENADA "rendició de comptes horitzontal" que es fan uns partits a altres dins dels governs és un bon exercici per a la salut democràtica de les institucions. D'altra banda, els governs de coalició aporten un altre tipus d'avantatge: fomenten un enriquiment de l'electorat. El fet de poder disposar de diferents opcions polítiques i de formació de govern, o d'haver de pensar quina combinació de partits és més idònia incrementa la implicació ciutadana amb el futur govern.

Això fa que la decisió de vot final sigui més pensada i estratègica que en altres contextos i, a la vegada, fa que l'electorat romangui més informat, i per tant pugui passar més fàcilment comptes al govern en un futur. Cal dir, doncs, que tenir governs multicolor a les nostres institucions sembla una bona garantia de salut democràtica i cívica per al país. ¡Que sigui per molts anys!

*Polítologa

ALTRES WEBS DEL GRUP ZETA

El Periódico de Catalunya	El Periódico Extremadura	Ciudad de Alcoy Sport	PC Plus SuperJuegos	You Man	Viajar Cuore	General Risk Gráficas de Prensa	Red Aragón
La Voz de Asturias	El Periódic d'Andorra	Equipo	PlayStation	AUTO <i>hebdo</i>	Ediciones B	Diaria	Red Córdoba
El Periódico de Aragón	Mediterráneo Córdoba	Interviú Tiempo de hoy	Woman Primera Linea	Todo Rallyes Super AUTO	Zeta Gestión Medios	ISO	Red Mediterráneo
					On pictures	Mortadelo y Filemón	Windows Vista

Qui som | Tarifas de Publicidad | Avis Legal | Els nostres E-mails | Dades de la Web | La Botiga | Mapa Web |